

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 22. martā
(OR. en)

7247/21

ENV 174
CLIMA 55
MAR 43
PECHE 98
COMPET 202
FIN 196

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2021. gada 22. marts
Saņēmējs:	delegācijas
lepr. dok. Nr.:	6758/21
Temats:	Eiropas Revīzijas palātas īpašais ziņojums Nr. 26/2020 "Jūras vide: ES aizsardzība ir plaša, bet virspusēja" – Padomes secinājumi

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par minēto tematu, kurus Padome apstiprināja 3787. sanāksmē, kas notika 2021. gada 22. martā.

Eiropas Revīzijas palātas īpašais ziņojums Nr. 26/2020 "Jūras vide: ES aizsardzība ir plaša, bet virspusēja"

– Padomes secinājumi –

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. ATGĀDINOT savus secinājumus par Revīzijas palātas izstrādāto īpašo ziņojumu izskatīšanas uzlabošanu saistībā ar budžeta izpildes apstiprinājuma procedūru ¹;
2. ATZINĪGI VĒRTĒ Revīzijas palātas īpašo ziņojumu Nr. 26/2020 "Jūras vide: ES aizsardzība ir plaša, bet virspusēja";
3. UZSVER jūras vides un tās dabas resursu ekonomisko, sociālo un ekoloģisko nozīmīgumu;
4. ATGĀDINA ES apņemšanos īstenot ANO pieņemtās Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam mērķus, jo īpaši 14. ilgtspējīgas attīstības mērķi, kurā noteikti mērķrādītāji attiecībā uz dzīvību ūdenī, kā arī ES apņemšanos attiecībā uz ANO pieņemtajiem Aiči mērķiem saskaņā ar Konvenciju par bioloģisko daudzveidību; NORĀDA, ka šie mērķi vēl nav sasniegti;
5. ATGĀDINA par Eiropas Komisijas paziņojumu "Eiropas zaļais kurss", kurā izvirzīti priekšlikumi visas ekonomikas pārkārtošanai un ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijai, tiecoties to veidot gan taisnīgu, gan iekļaujošu, un kura mērķis ir saglabāt pārticību, vienlaikus aizsargājot mūsu planētu;

¹ 7515/00 + COR 1.

6. TURKLĀT ATGĀDINA ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam un apstiprinātos Padomes secinājumus par šo jautājumu ²; UZSVER stratēģijas mērķi izstrādāt ES Dabas atjaunošanas plānu un izveidot plašāku ES mēroga aizsargājamo sauszemes un jūras teritoriju tīklu, kas būtu saskanīgs un efektīvi pārvaldīts, tostarp aizsargāt vismaz 30 % jūras teritorijas Eiropā, no kurām viena trešdaļa būtu stingri aizsargāta, visām dalībvalstīm kopīgi piedaloties šo mērķu sasniegšanā un ņemot vērā valstu apstākļus; NORĀDA, ka ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam ir pausts aicinājums pilnībā īstenot ES kopējo zivsaimniecības politiku (KZP), Jūras stratēģijas pamatdirektīvu, Putnu direktīvu un Dzīvotņu direktīvu; un arī ATGĀDINA stratēģiju "No lauka līdz galdam", kura tika uzsākta vienlaikus ar ES Biodaudzveidības stratēģiju;
7. ATZĪST, ka dažas zvejas metodes un citas darbības – resursu ieguves dēļ un tādēļ, ka tās rada kaitējumu jūras gultnei, noslogo jūras vidi; šajā sakarā ATZĪMĒ, ka klimata pārmaiņu ietekme, piesārņojums visos tā veidos, tostarp jūras piedrazojums, mikroplastmasa un zemūdens troksnis, svešzemju sugu izplatīšanās, piekrastes attīstība un citas cilvēka darbības, arī var negatīvi ietekmēt jūras bioloģisko daudzveidību;
8. UZSVER – lai pievērstos izaicinājumiem, ar ko saskaras jūras ekosistēmas, sekmējot to saglabāšanu un atjaunošanu, un laba vides stāvokļa (LVS) panākšanai vai saglabāšanai saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvu, ES integrētās jūrlietu politikas vides dimensiju, steidzami ir vajadzīga integrēta pieeja jūras vides aizsardzībai un ilgtspējīgai izmantošanai, cita starpā aktīvi izmantojot ieguldījumus, ko gan valstu, gan ES līmenī sniedz attiecīgā nozaru politika un instrumenti, piemēram, KZP, Putnu direktīva, Dzīvotņu direktīva, Ūdens pamatdirektīva un kopējā lauksaimniecības politika, vienlaikus atzīstot reģionālo jūru konvenciju un attiecīgā gadījumā reģionālo zvejniecības pārvaldības organizāciju (RZPO) īpašo lomu;

² 12210/20.

9. ATGĀDINA, ka saskaņā ar Līgumiem, nosakot un īstenojot Savienības politiku un darbības, tajās ir jāintegrē vides aizsardzības prasības, jo īpaši, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību; UZSVER, ka ES ir apņēmusies aizsargāt jūras vidi un saglabāt jūras bioloģiskos resursus, īstenojot attiecīgi vides un zivsaimniecības politiku;
10. ATGĀDINA, ka ES ir ekskluzīva kompetence jūras bioloģisko resursu saglabāšanā saskaņā ar KZP un ES un dalībvalstīm ir dalīta kompetence vides jomā, tostarp jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā; UZSVER, ka KZP darbības jomā ietilpst jūras bioloģisko resursu saglabāšana un tādu zvejniecību un flotu pārvaldība, kuras izmanto šādus resursus, un ka tās mērķis ir nodrošināt, lai zvejas darbības un zvejniecības un akvakultūras produktu tirgus kopīgā organizācija (tirgus kopīgās organizācijas) būtu ekoloģiski, sociāli un ekonomiski ilgtspējīga, lai pēc iespējas mazinātu to negatīvo ietekmi uz jūras ekosistēmu;
11. ATZĪST pasākumus, ko Komisijas un dalībvalstis jau ir paveikušas, lai saglabātu vai panāktu jūras vides LVS; ATZĪST, ka ir svarīgi atbalstīt visus centienus veicināt jūras ekosistēmu efektīvu aizsardzību un samazināt cilvēku darbības radīto slodzi, kas ietekmē ekosistēmas, un vienlaikus veicināt ilgtspējīgu zvejniecību, tostarp dalībvalstu darbības, lai pilnībā īstenotu vides un zivsaimniecības jomas tiesību aktu noteikumus;
12. PAUŽ NOŽĒLU par to, ka, neskatoties uz pašreizējiem centieniem, līdz šim nav izdevies atjaunot ES dalībvalstu jūras ūdeņu LVS, atjaunot dažu sugu nozveju līdz ilgtspējīgam līmenim un apturēt jūras bioloģiskās daudzveidības samazināšanos [...] jūrās, kas aplūkotas Revīzijas palātas ziņojumā; NORĀDA, ka saskaņā ar Revīzijas palātas ziņojumu Atlantijas okeānā, kur zvejniecības pārvaldība galvenokārt ir saistīta ar pieļaujamās nozvejas limitiem, ir vērojami izmērāmi uzlabojumi attiecībā uz maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu, savukārt Vidusjūrā, kur zvejniecības pārvaldība galvenokārt ir saistīta ar maksimālās zvejas piepūles (nevis nozvejas) limitiem, zvejas apjomi divkārt pārsniedza ilgtspējīgas ieguves līmeni;

13. šajā sakarā ATZĪMĒ, ka zvejniecības kopīga pārvaldība ar trešām valstīm ir papildu izaicinājums jūras vides aizsardzībai Vidusjūrā. Turklāt NORĀDA, ka pašreizējie centieni uzlabot zvejniecības pārvaldību Vidusjūrā ir sākuši sniegt izmērāmus rezultātus, kā norādīts jaunajā ziņojumā par zivsaimniecības stāvokli Vidusjūrā un Melnajā jūrā (*SoMFi 2020*), kurā teikts, ka pārzejoto krājumu procentuālā daļa laikposmā no 2014. gada līdz 2018. gadam samazinājās par vairāk nekā 10 % un to zivju krājumu skaits, kuriem ir augsta relatīvā biomasa, pēdējos 2 gados ir divkāršojies;
14. MUDINA Revīzijas palātu paplašināt šo pārskatīšanu, iekļaujot tajā visus jūras reģionus un apakšreģionus; UZSKATA, ka turpmāku uzlabojumu nolūkā revīzijās būtu jāaptver citi Jūras stratēģijas pamatdirektīvas aspekti, lai iekļautu visus jūras vides raksturlielumus, koncentrējoties uz katra reģiona vai apakšreģiona galvenajām slodzēm, kas noteiktas valstu jūras stratēģijās, kuras izstrādā saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvu, un uz šķēršļiem, kas traucē sasniegt labu vides stāvokli;
15. ATGĀDINA Eiropas Vides aģentūras sniegto Eiropas iekšzemes, piekrastes un jūras ūdeņu tematiskā centra (*ETC/ICM*) tehnisko ziņojumu Nr. 4/2019 "Daudzējādās slodzes un to kopējā ietekme uz Eiropas jūrām", kurā izklāstīti līdzīgi novērojumi attiecībā uz antropogēno slodzi uz jūras ekosistēmu; ATZĪMĒ, ka šis dokuments varētu sniegt papildu ieskatu attiecībā uz raksturlielumiem un reģioniem, kas nav aplūkoti Eiropas Revīzijas palātas īpašajā ziņojumā Nr. 26/2020;
16. NORĀDA, ka darbības jūras bioloģisko resursu saglabāšanai cita starpā var finansēt no Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda (EJZAF) 2021.–2027. gadam, kā arī programmām *LIFE* un *Interreg*, un ATGĀDINA, ka ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam ir teikts, ka EJZF būtu jāatbalsta arī pāreja uz selektīvākām un mazāk kaitīgām zvejas metodēm;
17. ATZINĪGI VĒRTĒ Revīzijas palātas trīs ieteikumus attiecībā uz ES jūras vidi, vienlaikus ņemot vērā ziņojuma reģionālo uzsvāru un atzīstot, ka ir vajadzīga koordinēta rīcība, lai novērtētu arī citu darbību ietekmi uz jūras vidi;

Apzināt jutīgu sugu un dzīvotņu aizsardzībai vajadzīgās regulatīvās un administratīvās izmaiņas;

18. PIENĒM ZINĀŠANAI Revīzijas palātas ieteikumu, ka Komisijai un attiecīgajām dalībvalstīm līdz 2022. gadam vajadzētu pastiprināt saiknes starp vides politiku un zivsaimniecības politiku, nosakot regulatīvās un administratīvās izmaiņas, kas nepieciešamas jutīgu sugu un dzīvotņu aizsardzībai un kuras:

- veicina KZP un Jūras stratēģijas pamatdirektīvā paredzēto saglabāšanas pasākumu ātrāku piemērošanu un
- paplašina aizsardzību, aptverot lielāku skaitu sugu (it īpaši tās, kas klasificētas kā kritiski apdraudētas) un dzīvotņu saskaņā ar jaunāko zinātnisko informāciju.

19. Šajā sakarā ATBALSTA:

- esošo tiesību aktu pilnīgu īstenošanu, kā arī Jūras stratēģijas pamatdirektīvas vērienīgu pārskatīšanu;
- to, ka dalībvalstis nosaka saglabāšanas mērķus visām aizsargājamajām jūras teritorijām (AJT) un stiprina un pilnībā īsteno nepieciešamos saglabāšanas, aizsardzības un atjaunošanas pasākumus, lai sasniegtu šos mērķus, tostarp stiprina vai izstrādā pārvaldības plānus, ja tādu nav, pienācīgi iesaistot ieinteresētās personas, lai nodrošinātu, ka aizsargājamās sugas un dzīvotnes sasniedz vai saglabā LVS;
- procedūru efektivitātes paaugstināšanu saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvas 15. pantu un KZP regulas 11. pantu, ņemot vērā attiecīgās procedūras saskaņā ar Putnu direktīvu un Dzīvotņu direktīvu;
- to, ka tiek nodrošināta apdraudēto un sarūkošo sugu un dzīvotņu saraksta atjaunināšana, ņemot vērā labākos pieejamos zinātniskos ieteikumus, kā arī piesardzības principu, palīdzot dalībvalstīm pieņemt saglabāšanas pasākumus, kas nepieciešami Savienības vides jomas tiesību aktos noteikto pienākumu izpildei, kā noteikts KZP regulas 11. pantā;
- AJT izveides un pārvaldības uzlabošanu, lai ES dalībvalstu jūras ūdeņos izveidotu saskanīgus, reprezentatīvus un labi pārvaldītus tīklus;

20. ņemot vērā jūras ekosistēmu ilgstošo degradāciju Vidusjūrā, PIENĒM ZINĀŠANAI Revīzijas palātas ieteikumu Komisijai un attiecīgajām dalībvalstīm līdz 2023. gadam:
- izskatīt iespējas izveidot papildu aizsargājamus zvejas apgabalus Vidusjūras baseinā un
 - saskaņā ar Vidusjūras rietumdaļas daudzgadu plānu regulāri ziņot par sasniegto progresu un vajadzību pēc korektīviem pasākumiem, lai varētu apzināt un veikt korektīvus pasākumus.
21. Šajā sakarā ATBALSTA:
- to, ka pārvaldības un saglabāšanas pasākumus saskaņā ar KZP arī turpmāk nosaka saskaņā ar labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem, lai risinātu pārzvejas jautājumu un novērstu jūras resursu pārmērīgu izmantošanu, veicot atbilstošas pārvaldības darbības ar mērķi panākt ilgtspējīgāku zvejniecību;
 - efektīvu zvejas kontroles sistēmu, it īpaši, lai apkarotu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju;
 - to, ka ES instrumenti pārmērīgas zvejas kapacitātes mazināšanai tiek pieskaņoti reģionālajām vajadzībām un ietekmei uz vidi;
22. UZSVER, ka ikvienai papildu darbībai, kuras mērķis ir uzlabot aizsardzības pasākumus Vidusjūrā, vajadzētu būt saskaņotai ar ANO Vides programmas / Vidusjūras rīcības plāna Barselonas konvenciju un ar kompetentām starptautiskām un reģionālām zvejniecības organizācijām, lai nodrošinātu centienu konsekveni šajā jomā;

23. PIENĒM ZINĀŠANAI Revīzijas palātas ieteikumu Komisijai un dalībvalstīm saistībā ar nākamo EJZAF plānošanas pasākumu vēlākais līdz 2023. gadam noteikt instrumentus, ar kuriem palielināt EJZAF finansējuma ieguldījumu jūras saglabāšanas mērķu sasniegšanā;
24. UZSVER, ka īpašo jūras vides aizsardzībai paredzēto līdzekļu trūkums ir būtiska problēma; UZSVER, ka valsts līmenī EJZF tikai daļēji tiek izmantots pārraudzības un izveides pasākumiem (tostarp telpiskās aizsardzības pasākumiem) atbilstīgi Jūras stratēģijas pamatdirektīvai, kā arī *Natura 2000* teritoriju pārvaldīšanai, atjaunošanai un pārraudzīšanai atbilstīgi Dzīvotņu direktīvai; ATGĀDINA, ka *LIFE* finansējuma pašreizējā darbības joma attiecas tikai uz izmēģinājuma un inovatīviem projektiem, un tādējādi tiek ierobežota iespēja to izmantot pārvaldības un īstenošanas pasākumiem, kuru mērķis ir panākt vai saglabāt jūras vides LVS, un papildu atbalstam bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai;
25. ATGĀDINA, ka 30 % no ES budžeta un *Next Generation EU* izdevumiem būtu jāatvēl rīcībai klimata jomā, savukārt sākot no 2024. gada 7,5 % un sākot no 2026. gada 10 % no gada izdevumiem būtu jāatvēl biodaudzveidības mērķiem;
26. Šajā sakarā UZSVER, ka ir svarīgi:
 - pēc iespējas ātrāk pabeigt to DFS 2021.–2027. gadam paredzēto fondu un programmu pieņemšanu, kas palīdzēs finansēt jūras vides aizsardzību un saglabāšanu;
 - paredzēt īpašu finansējumu AJT tīkla paplašināšanas mērķa sasniegšanai, kā izklāstīts ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam, tostarp privātā sektora finansējumu.
